

Raport ekologiczny

2016/2017

Efektywność energetyczna
– jak skutecznie łączyć
biznes z ekologią

Opracowanie:

Danuta Rostowska
Anna Sawicka
Michał Siedlecki
Dariusz Winek
Anna Wujec
Anna Żyła

Szanowni Państwo,

oddajemy w Wasze ręce najnowszy Raport Ekologiczny Banku Ochrony Środowiska S.A., promujący wiedzę w zakresie szeroko pojętej ekologii i ochrony środowiska naturalnego, a także przybliżający działalność proekologiczną Banku. Tym razem zwracamy Państwa uwagę na temat efektywności energetycznej, którą z uwagi na ogromny potencjał oszczędności, nazywa się już pełnoprawnym, najtańszym i „niewidzialnym” paliwem. W raporcie przedstawiono między innymi, jak cele Unii Europejskiej w obszarze efektywności energetycznej przekładają się na rzeczywisty postęp w tej dziedzinie w naszym kraju, a tym samym na działalność BOŚ Banku i naszych Klientów.

W raporcie pokazujemy, jak Bank realizuje proekologiczny wymiar Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2016-2020 – przedstawiamy wymierne rezultaty działalności proekologicznej Banku w postaci zawartych transakcji, zrealizowanych inwestycji oraz ich efektów ekologicznych. Co ważniejsze – przekazujemy szerokiemu gronu odbiorców głos naszych zadowolonych Klientów, którym z sukcesem udało się połączyć rozwój biznesu z ekologią.

Dodatkowo, chcemy też przybliżyć Państwu aktywność Fundacji Banku Ochrony Środowiska. Nasza Fundacja systematycznie wychodzi z nowymi inicjatywami, jednocześnie kontynuując długofalowe projekty rozpoczęte w poprzednich latach. Rozpowszechnia wiedzę o ekologii, zachęca do prowadzenia zdrowego trybu życia, a także dotyka problemów życia codziennego. Działania Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz Fundacji uzupełniają się wzajemnie. Zarówno Bank, jak i Fundacja BOŚ, przyczyniają się do wzrostu świadomości ekologicznej nie tylko podmiotów podejmujących z nami współpracę, ale także całego społeczeństwa.

Życzymy Państwu interesującej i owocnej lektury

Bogusław Białowąs
p.o. Prezesa Zarządu
Banku Ochrony Środowiska S.A.

Spis treści

1	EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	6
1.1	Wprowadzenie	6
1.2	Działania UE na rzecz efektywności energetycznej	7
1.3	Krajowe uwarunkowania w zakresie efektywności energetycznej	8
1.4	Budownictwo zrównoważone	10
2	DZIAŁALNOŚĆ PROEKOLOGICZNA BOŚ BANKU	16
2.1	Misja i Strategia	16
2.2	Udzielone kredyty - struktura zawartych transakcji proekologicznych	20
2.3	Inwestycje zakończone i osiągnięte efekty ekologiczne	22
2.4	Realizacja idei zrównoważonego rozwoju	24
2.5	Oferta proekologiczna BOŚ BANKU	27
2.6	Ekologia w biznesie – wybrane przedsięwzięcia finansowane przez Bank	28
3	DZIAŁALNOŚĆ FUNDACJI BOŚ	32
	STRESZCZENIE	36

1. Efektywność energetyczna

1.1 Wprowadzenie

Skupienie na wzroście efektywności, parafrazowane znanym hasłem „do more with less”, jest paradygmatem naszej współczesności i dotyczy zarówno procesów ekonomicznych, jak i technologicznych. Może być mottem dla menadżerów i inżynierów. Jest konsekwencją chęci dalszej poprawy sytuacji materialnej społeczeństw, uwarunkowanej globalnym wzrostem populacji przy ograniczonych, a nawet kurczących się zasobach energetycznych. Wymaga wprowadzania ciągłych innowacji, ale też odpowiednich ram polityki gospodarczej i regulacyjnej im służących.

Zwiększenie efektywności energetycznej oznacza uzyskanie tego samego efektu przy wykorzystaniu mniejszej ilości energii. Potrzebę optymalnego wykorzystywania światowych zasobów energetycznych zidentyfikowano już kilkadziesiąt lat temu. W 1985 r. amerykański fizyk i ekolog Amory Lovins, swoim artykułem „Saving Gigabucks with Negawatts” wprowadził pojęcie negawatów¹ – koncepcję sprostania potrzebom energetycznym przez zwiększanie efektywności, zamiast zwiększania produkcji energii. Coraz bardziej oczywiste staje się, że to właśnie efektywność energetyczna powinna pełnić główną rolę wśród wszystkich

polityk energetycznych na świecie. Z uwagi na potencjał oszczędności tkwiący w tym obszarze, efektywne wykorzystywanie energii zwykle się nazywało piątym, najtańszym i „niewidzialnym” paliwem². W Raporcie „Energy Efficiency Market Report 2016” Międzynarodowej Agencji Energii³, efektywność energetyczna zyskała już miano pierwszego paliwa. MAE oszacowała, że w 2015 r. globalna wartość inwestycji w efektywność energetyczną wyniosła 221 mld USD, wzrastając o 6% w porównaniu do 2014 r. i przewyższając o 2/3 wartość inwestycji w konwencjonalne moce wytwórcze.

Istotnym czynnikiem determinującym tempo rozwoju rynku inwestycji w zakresie efektywności energetycznej jest polityka Unii Europejskiej. W tej dziedzinie UE aspiruje do bycia globalnym liderem. Przekłada się to na cele i regulacje narodowe oraz w dużej mierze wyznacza kierunki i zasady wspierania inwestycji sprzyjających podnoszeniu standardów w zakresie efektywnego wykorzystywania energii i zasobów środowiska. Te ambicje finalnie służą zrównoważonemu wzrostowi gospodarki i zwiększeniu komfortu życia codziennego nas wszystkich.

1.2 Działania UE na rzecz efektywności energetycznej

Wspieranie efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych, odnawialnych form energii, jest jednym z czterech celów polityki Unii Europejskiej w dziedzinie energetyki, zapisanych w art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu UE. Efektywność energetyczną uznaje się przede wszystkim za sposób na ograniczenie wydatków na energię i jej import oraz na ochronę środowiska, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Oznacza to także szansę na zwiększenie niezależności energetycznej oraz promowanie konkurencyjności. Zwiększenie efektywności energetycznej w Unii Europejskiej o 20% do 2020 r., w porównaniu do prognozy zapotrzebowania na paliwa i energię, jest jednym z celów realizacji przyjętego przez Parlament Europejski w 2008 r. Pakietu energetyczno-klimatycznego (zwanego także pakietem 3x20). W odpowiedzi na światowy kryzys gospodarczy i finansowy⁴ oraz prognozy sugerujące jedynie połowiczną realizację celu 20-procentowej poprawy efektywności energetycznej, w 2010 r. uczyniono ten cel również jednym z pięciu nadrzędnych celów Strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

W lutym 2015 r. potwierdzono priorytetowe znaczenie efektywności energetycznej, uwzględniając zasadę „Energy Efficiency First” (efektywność energetyczna przede wszystkim) w strategii unii energetycznej⁵. Tym samym zapoczątkowano nowe podejście, w którym efektywność energetyczna traktowana jest jako pełnoprawne źródło energii, a Komisja Europejska zapewniła, że działania po stronie popytu w przyszłości będą mogły konkurować na równych warunkach ze zdolnością wytwarzania energii.

Ramy regulacyjne w obszarze efektywności energetycznej obejmują szereg przenikających się wzajemnie obszarów. Wiele dyrektyw dotyczących energii jest aktualnie przedmiotem przeglądu. Wśród najważniejszych obowiązujących regulacji dotyczących efektywności energetycznej należy wymienić:

- dyrektywę dot. ekoprojektu dla produktów związanych z energią (2009/125/WE)⁶,
- dyrektywę w sprawie etykietowania energetycznego (2010/30/UE)⁷,
- dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (2010/31/UE)⁸,
- dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej (2012/27/UE)⁹.

Jednym z najważniejszych wydarzeń w 2016 r. było przedstawienie przez Komisję Europejską w dniu 30 listopada pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” (nazywanego też Pakietem Zimowym), mającego na celu głównie dostosowanie prawodawstwa UE do nowych celów klimatycznych i energetycznych na 2030 r. Zaproponowane regulacje są dowodem woli wzmocnienia roli efektywności w gospodarce energetycznej UE. W skład pakietu weszły m.in. projekty zmian dyrektyw dot. charakterystyki energetycznej budynków¹⁰ oraz efektywności energetycznej¹¹. W projekcie zmiany dyrektywy 2012/27/UE ustanowiono cel zakładający zwiększenie efektywności energetycznej o 30% do 2030 r.

1.3 Krajowe uwarunkowania w zakresie efektywności energetycznej

Trendy światowe i ambitne cele długoterminowej polityki rozwoju Unii Europejskiej w obszarze efektywności energetycznej mają rzeczywiste przełożenie na postęp w tej dziedzinie w naszym kraju – począwszy od strategii rozwoju kraju i poszczególnych regionów, poprzez konkretne akty i wymogi prawne oraz strumienie środków europejskich i krajowych kierowanych na wsparcie inwestycji w tym zakresie, a kończąc na podnoszeniu świadomości i zmianie konsumpcyjnych nawyków Polaków.

Wsparcie inwestycji zmniejszających energochłonność i poprawiających efektywność energetyczną przemysłu zostało wskazane jako jeden z ważniejszych czynników Rozwoju Nowoczesnego Przemysłu w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Strategia przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny, stawiający nacisk na wzrost efektywności potencjału środowiskowego. Wymaga to wiedzy, innowacyjnego podejścia w rozwiązywaniu problemów oraz zrównoważonego gospodarowania zasobami.

Wiodącą zasadą Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest zasada zrównoważonego rozwoju całego kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym i terytorialnym.

Polska zrealizowała z nadwyżką krajowy cel w zakresie oszczędności gospodarowania energią, rozumiany jako osiągnięcie w 2016 r. oszczędności energii finalnej w ilości nie mniejszej niż 9% średniego krajowego zużycia tej energii z lat 2001-2005. Spadek energochłonności w Polsce jest systematyczny. W latach 2005-2014 średnioroczne tempo poprawy energochłonności przekraczało 3%.

Wspomniane poprzednio unijne dyrektywy dotyczące efektywności energetycznej są implementowane do prawa polskiego poprzez szereg ustaw i rozporządzeń, wśród których należy wymienić m.in.:

- ustawę o efektywności energetycznej, która pozwala poprzez system białych certyfikatów wynagradzać przedsięwzięcia podejmowane w celu zwiększenia efektywności energetycznej (Dz. U. 2016 poz. 831)
- ustawę w sprawie wspierania termomodernizacji i remontów, dzięki której przedsięwzięcia termomodernizacyjne są wspierane poprzez premie termomodernizacyjne, remontowe i kompensacyjne (Dz. U. 2017 poz. 130, tekst jednolity),
- ustawę o charakterystyce energetycznej budynków, dzięki której inwestorzy, nabywcy i najemcy uzyskują wiedzę o energochłonności danego budynku i mogą przewidzieć koszty związane z jego użytkowaniem (Dz. U. 2017 poz. 1498, tekst jednolity),
- ustawę o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię – dzięki niej szeroka gama wyrobów została opatrzona czytelnymi etykietami informującymi potencjalnych kupujących o klasie energetycznej danego urządzenia (Dz. U. 2016 poz. 1790, tekst jednolity).

Jedną z ważniejszych, zeszłorocznych regulacji była przyjęta 20 maja 2016 r. nowelizacja ustawy o efektywności energetycznej, która weszła w życie w październiku 2016 r. Jej zapisy mają na celu stymulowanie inwestycji w nowoczesne, energooszczędne technologie oraz produkty, głównie poprzez wzmocnienie systemu tzw. białych certyfikatów. Nowelizacja zmieniła obowiązujący system wsparcia efektywności energetycznej i nałożyła dodatkowe obowiązki na przedsiębiorców oraz na organy władzy publicznej. Główna zmiana polega na wprowadzeniu obowiązku przeprowadzania raz na cztery lata audytu energetycznego dużych przedsiębiorstw.

Usprawnieniu systemu białych certyfikatów służą rezygnacja z przeprowadzania przetargów wylaniających przedsięwzięcia, za które przyznawano wsparcie w postaci tzw. białych certyfikatów oraz modyfikacja zasad możliwości uiszczania opłaty zastępczej. Zgodnie z nowymi regułami, białe certyfikaty będą wydawane nie w drodze przetargu, ale na wniosek podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia o charakterze proefektywnościowym, co zdecydowanie uprości procedurę

uzyskania wsparcia. Z kolei stopniowe ograniczanie możliwości realizacji przez podmioty zobowiązane obowiązku w zakresie efektywności energetycznej poprzez uiszczenie tzw. opłaty zastępczej, dało wyraźny impuls do realizacji przedsięwzięć efektywnościowych u odbiorców końcowych, a tym samym do uzyskania rzeczywistych, wymiernych efektów środowiskowych i zmniejszenia energochłonności budynków, zakładów przemysłowych i przedsiębiorstw energetycznych.

1.4 Budownictwo zrównoważone

Sektor budownictwa odpowiada za 9% europejskiego PKB, a budynki są największym użytkownikiem energii końcowej w Europie. Budownictwo jest nieodłącznym elementem

rozwoju gospodarczego i ma jednocześnie bardzo duży wpływ na środowisko naturalne. Jest ono odpowiedzialne za:

- 40%** zużycia światowej produkcji energii,
- 35%** światowej emisji gazów cieplarnianych,
- 50%** wszystkich wykorzystanych zasobów naturalnych,
- 33%** wszystkich wyprodukowanych odpadów,
- 30%** zużycia wody.

W dobie zmian klimatycznych, rosnącej liczby ludności, malejących zasobów naturalnych i rosnących zagrożeń dla środowiska, coraz więcej zwolenników zyskuje idea zrównoważonego rozwoju, który pozwala żyć na satysfakcjonującym poziomie rozwoju cywilizacyjnego i zaspokajając potrzeby obecnego pokolenia, jednocześnie zapewniając kolejnym pokoleniom życie na poziomie przynajmniej równym obecnemu.

Chcąc skutecznie realizować koncepcję zrównoważonego rozwoju, konieczne jest wdrażanie zrównoważonego budownictwa, zarówno w budownictwie komercyjnym, jak i mieszkaniowym. Budując nowe obiekty, oprócz poprawy warunków bytowych, należy również uwzględnić oddziaływanie budynków na środowisko, w tym na ludzi, przy jednoczesnym zachowaniu efektywności ekonomicznej. Oznacza to dbałość o aspekty ekologiczne w całym cyklu życia projektu, zarówno w trakcie projektowania, jak wykonania i eksploatacji.

Zrównoważone budownictwo to nie tylko odpowiednie standardy energetyczne budynku, ale cały złożony proces inwestycyjny, który rozpoczyna się od świadomej decyzji podjętej przez inwestora o realizacji tego rodzaju inwestycji. Kolejnym etapem jest stworzenie właściwego projektu, od którego zależy dobór materiałów, poziom kosztów prac budowlanych, jak i eksploatacyjnych. Projekt określa położenie budynku względem stron świata, usytuowanie w terenie, rozmieszczenie pomieszczeń, kształt bryły, rozmiar przeszkleń czy dobór technologii, które mają wpływ na to, czy jest to budownictwo zrównoważone.

Podstawą budownictwa zrównoważonego jest niska energochłonność budynku określana przez wartość zapotrzebowania na energię, wyrażaną w jednostce kWh/m² x rok. Oznacza to ilość energii, jaką zużywa budynek na potrzeby ogrzewania, wentylacji i wytworzenia ciepłej wody użytkowej na każdy metr kwadratowy powierzchni w ciągu roku.

Ze względu na energochłonność wyrażoną wskaźnikiem rocznego jednostkowego zapotrzebowania na energię użytkową (EU) do ogrzewania i wentylacji, budynki klasyfikuje się do następujących kategorii:

Energooszczędny

40-80 kWh/m² x rok

Niskoenergetyczny

ok. 30 kWh/m² x rok

Pasywny

15 kWh/m² x rok

Zeroenergetyczny

wartość kWh/m² x rok bliska zeru

Plusenergetyczny

budynek produkujący więcej energii niż zużywa

Na przestrzeni ostatnich lat obserwowane są zmiany w prawodawstwie unijnym i polskim, które powodują zaostrzenie standardów energetycznych i wymogów technicznych dla budownictwa. Przykładowo: w 2014 r., dla nowobudowanych domów jednorodzinnych, obowiązywał wskaźnik w odniesieniu do energii pierwotnej (EP) na poziomie 120 kWh/m² x rok. Od 2017 r. jest to już 95 kWh/m² x rok, a w perspektywie 2021 r. będzie to tylko 70 kWh/m² x rok.

Należy zauważyć, że różne kategorie budynków, pod względem standardów energetycznych, odnoszą się do różnych rodzajów energii – energii użytkowej (EU) lub pierwotnej (EP).

Energia użytkowa (EU) jest wartością konieczną do ogrzania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz wentylacji, z uwzględnieniem strat ciepła przez przegrody termiczne budynku. Jest to wartość istotna ze względów

technicznych, określająca jakość izolacyjności termicznej budynku, bez uwzględnienia urządzeń grzewczych, ich sprawności czy stosowanego paliwa. Pojęcie to istotne jest z punktu widzenia projektanta (architekta, konstruktora). Natomiast energia pierwotna (EP) to energia zawarta w źródłach, w tym paliwach i nośnikach, niezbędna do pokrycia zapotrzebowania na ciepło i energię pomocniczą, które należy dostarczyć do granicy systemu grzewczego (budynek) o danej sprawności, aby pokryć zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania i wentylacji pomieszczeń oraz niezbędne do potrzeb bytowych, higienicznych i gospodarskich. Energia pierwotna uwzględnia również sprawność całego łańcucha procesów pozyskania, konwersji i transportu, czyli wydobycia, transportu paliwa, sprawności wytwarzania energii oraz jej przesyłu, itp., do odbiorcy końcowego. Pojęcie to jest istotne z punktu widzenia strategii zrównoważonego rozwoju.

Oznacza to, że porównanie energochłonności budynków sklasyfikowanych na podstawie różnych wskaźników (EP, EU) jest niemożliwe.

Projektując jednak budynek efektywny energetycznie powinno się dążyć do minimalizacji wartości wskaźników zarówno EP, jak i EU, co oznacza, że spełnienie najwyższych standardów wymaga zastosowania nie tylko odpowiedniej jakości ociepleń ścian, podłóg i dachów, ale też wysokiej klasy stolarki okiennej i drzwiowej oraz montażu odnawialnych źródeł energii, tj. kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych czy pomp ciepła. Ograniczenie zużycia energii uzyskuje się również poprzez zastosowanie wentylacji mechanicznej z rekuperacją, która jednocześnie stwarza komfortowy klimat wewnątrz budynku. Z punktu widzenia budownictwa zrównoważonego istotne jest również stosowanie materiałów pochodzenia naturalnego i z recyklingu.

Z kolei instalacja energooszczędnych okien pozwala nie tylko na zmniejszenie strat cieplnych, ale również dostęp naturalnego światła, co jest ważne zarówno dla komfortu użytkowników, jak i oszczędności energii potrzebnej do oświetlenia. Dodatkowym elementem sprzyjającym efektywności jest instalacja oświetlenia opartego na technologii diod elektroluminescencyjnych (LED).

Budownictwo odpowiedzialne jest również za 30% całkowitego zużycia wody, która na świecie jest towarem deficytowym. Ograniczenie jej zużycia jest kolejnym, istotnym wyzwaniem. Woda oszczędzana jest poprzez montaż napowietrzaczy w kranach czy wodooszczędne spłuczki, jak również przez zbieranie wody deszczowej i zużytej, a po jej oczyszczeniu, ponownie użycie do podlewania terenów

zielonych czy splukiwania toalet.

Budownictwo zrównoważone, niezależnie od tego czy jest to budownictwo komercyjne – takie jak biurowiec, czy mieszkalne – takie jak dom wielorodzinny czy jednorodzinny, jest pojęciem niezwykle złożonym. W latach 90-tych, w celu określenia miary, rodzaju i natężenia oddziaływania budynku na środowisko powstały metody oceny wielokryterialnej. Najbardziej znane z nich to BREEAM – Building Research Establishment Environmental Assessment Method oraz LEED – Leadership in Energy & Environmental Design. Obecnie w Polsce funkcjonuje także certyfikacja budynków dokonywana metodą niemiecką – DGNB, oraz francuską – HQE.

Pierwsze certyfikaty BREEAM i LEED zostały wydane w 2010 r. Łącznie certyfikowanych jest już ponad 10 mln m² powierzchni użytkowej budynków (dane marzec 2017)¹². Znaczna większość takich budynków to biurowce i powierzchnie handlowe (łącznie ponad 87%). Do końca marca 2017 r. w Polsce wydano 551 certyfikatów dla budynków ocenionych czterema wyżej wymienionymi metodami, co oznacza roczny przyrost łącznej liczby certyfikowanych obiektów na poziomie 25%¹³.

Tak dynamiczny wzrost popytu świadczy o coraz większej świadomości inwestorów, którzy doceniają rangę certyfikacji będącej elementem wyróżnienia się na rynku i łatwiejszego pozyskania najemców. Znany, międzynarodowy certyfikat oznacza komfort użytkowania, niskie koszty eksploatacyjne oraz atrakcyjną lokalizację, z dostępem do komunikacji publicznej. Wszystkie te aspekty sprawiają, że rynkowa wartość inwestycji rośnie, a jej koszt szybciej się zwraca.

Przykładem budownictwa zrównoważonego jest współfinansowany przez Bank Ochrony Środowiska S.A. **Zespół Basenów Rekreacyjnych w Redzie**. Inwestor podszedł do problemu zużycia energii, jak i całokształtu inwestycji, bardzo poważnie. Cały kompleks został wybudowany w technologii pasywnej, co zazwyczaj spotykane jest w domach mieszkalnych, a nie w tak dużych inwestycjach komercyjnych.

Technologia pasywna oznacza bardzo niskie zapotrzebowanie budynku na energię. Najniższe zużycie jest w części biurowej, handlowej i usługowej i wynosi poniżej 15 kWh/m² x rok. W przypadku hali basenowej parametry są nieco wyższe, ze względu na wymogi sanitarno-higieniczne, które nakazują utrzymanie wysokiej temperatury powietrza i wody. Osiągnięcie niskiego poziomu zużycia energii otrzymano poprzez szereg elementów. Należy pamiętać, że budownictwo zrównoważone to odpowiedni projekt budowy, uwzględniający podstawowe zasady budownictwa energooszczędnego czy stosowanie materiałów przyjaznych środowisku. Do podstawowych założeń dla budynków pasywnych, które spełnia inwestycja w Redzie, można zaliczyć przede wszystkim usytuowanie względem stron świata, przeszklenie części południowej, a jednocześnie minimalizacja ilości okien od strony północnej, oraz odpowiednia izolacja i zastosowanie urządzeń takich

jak pompa ciepła czy rekuperator. Dodatkowo, materiały stosowane do budowy pochodziły częściowo z recyklingu tworzyw sztucznych. Cały budynek zaizolowano termicznie materiałami zapewniającymi niski współczynnik przenikalności cieplnej, tak, aby nie tracił on ciepła w zimne dni i nie nagrzewał się nadmiernie w gorące. Ciekawym elementem izolacji jest zielony dach z roślinnością, który jest świetnym izolatorem, dodatkowo niwelującym niekorzystny efekt wyspy ciepła. Niezwykle ważna jest również odpowiednia stolarka okienna i drzwiowa, która wspólnie ze ścianami tworzy szczelną przegrodę od zewnętrznych warunków atmosferycznych.

Dzięki przemyślanemu projektowi odzyskiwane jest ciepło z wykorzystanej wody z natrysków i wody basenowej (wraz z wodą z płukania filtrów basenowych), a następnie woda ta wykorzystana jest ponownie w spluczkach toalet.

Kolejnym, interesującym pomysłem inwestora, była budowa ogrodu zimowego od strony południowej. Zimą powietrze z hali basenowej jest oczyszczane z CO₂ i osuszane przez rośliny, następnie recyrkulowane i częściowo mieszane z powietrzem zewnętrznym. Ponadto usytuowany w ogrodzie kącik recyklingu i energii odnawialnej pełni funkcję edukacyjną dla odwiedzających, przygotowując kolejne pokolenia do wkroczenia w ekologiczne życie.

Zespół Basenów Rekreacyjnych w Redzie

Nowoczesne, ekologiczne rozwiązania należy uwzględnić najlepiej już na etapie planowania inwestycji, najpóźniej jednak przy modernizacji istniejącego już obiektu. Zdecydowaliśmy się na skorzystanie z finansowania Banku Ochrony Środowiska nie tylko ze względu na atrakcyjność oferty banku. Dostrzegamy i doceniamy to, że BOŚ wypełnia swoją misję w praktyce, specjalizując się w finansowaniu przedsięwzięć proekologicznych, że posiada fachową kadrę, w tym posiadających dobre kompetencje ekologów, którzy są obecni przy procesie inwestycyjnym. Zespół Basenów Rekreacyjnych w Redzie korzysta z najnowocześniejszych rozwiązań proekologicznych zwiększających efektywność energetyczną budynku. Rozwiązania te spełniają najwyższe standardy jakości ociepleń ścian, podłóg i dachów. Zasto-

sowaliśmy energooszczędną stolarkę okienną redukującą straty ciepła, a przy tym zwiększającą dostęp naturalnego światła do pomieszczeń. Korzystamy też z instalacji wentylacyjnej wyposażonej w rekuperator oraz oszczędzających wodę rozwiązań hydraulicznych. Co warto podkreślić: nie robimy tego wszystkiego tylko po to, by nadążać za światowymi trendami uwzględniającymi instalowanie proekologicznych rozwiązań, ale prognozujemy, że przyniosą nam one realne oszczędności.

Jerzy Mariusz Stanisławczyk
Prezes Zarządu

2. Działalność proekologiczna BOŚ Banku

2.1 Misja i Strategia

Bank Ochrony Środowiska S.A. to jedyny na polskim rynku bank wyspecjalizowany w finansowaniu przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska. Proekologiczna misja, wpisana w statut Banku od samego początku jego istnienia, czyli od 1991 r., jest ważnym elementem systemu finansowania ochrony środowiska, mającym stanowić dopełnienie roli utworzonego w 1989 r. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

BOŚ Bank jest polskim bankiem ze stabilnym akcjonariatem, dwunastym pod względem sumy bilansowej bankiem w Polsce (stan na 31.03.2017 r.). Większościowy udział w strukturze akcjonariatu ma Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a ważną rolę pełnią także Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw. Udział tych instytucji w strukturze akcjonariatu Banku w naturalny sposób tworzy pole dla ścisłej współpracy i wzajemnego wsparcia przy rozwijaniu rynku finansowania przedsięwzięć proekologicznych w Polsce. O ugruntowanej, wiodącej pozycji Banku w tej niszy, świadczy fakt utrzymywania ok. 10-15% udziału BOŚ Banku w tym rynku (biorąc pod uwagę rokroczne nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska).

W Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2016-2020 wyznaczono dwa nadrzędne cele strategiczne, których realizacja wymaga intensyfikacji wysiłków na rzecz podniesienia efektywności we wszystkich obszarach funkcjonowania Banku, ale głównie w odniesieniu do szczególnej roli Banku w sprawnej

transmisji środków kierowanych na ochronę środowiska i wsparcie zrównoważonego rozwoju w Polsce. Wdrażanie strategii oznacza podejmowanie różnorodnych inicjatyw, które mają prowadzić do wszechstronnych usprawnień – od jakości obsługi Klienta, poprzez udoskonalanie systemów i aplikacji bankowych, upraszczanie procedur i procesów kredytowych, po wdrażanie nowych działań biznesowych i czerpanie korzyści z synergii współpracy z akcjonariuszami i Partnerami Banku. Ramowa Strategia kładzie również nacisk na zwiększanie zaangażowania na polu obsługi małych i średnich przedsiębiorstw.

Ekologia, od początku istnienia, stanowi niepodważalny wyróżnik Banku Ochrony Środowiska S.A., jednak z biegiem czasu, w odpowiedzi na zmieniające się otoczenie rynkowe i stopniowo rosnącą świadomość ekologiczną społeczeństwa, zmienia się jej rozumienie. I tak: w obecnej wizji BOŚ Banku zawartej w Ramowej Strategii rozszerzono tradycyjne rozumienie tego pojęcia, które związane było wcześniej tylko z podstawowymi dziedzinami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wprowadzając m.in. pojęcie Ekologii czasu. Ekologia czasu jest odpowiedzią Banku na jedną z najważniejszych aktualnie potrzeb naszych Klientów i Partnerów – poprzez sprawne procesy i profesjonalizm oszczędzamy czas, który dla wszystkich ma nieocenioną wartość.

Zgodnie ze Ramową Strategią, zacieśniana będzie także współpraca między Bankiem a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, utrzymując tym samym znaczenie i kluczową rolę, jaką odgrywa BOŚ Bank

w spełnianiu misji i realizacji działań operacyjnych Funduszu w zakresie finansowania projektów proekologicznych. Zgodnie z nadrzędnym celem Ramowej Strategii, Bank ma działać „jako sprawny kanał transmisji środków przeznaczonych na inwestycje w ochronę środowiska i zrównoważony rozwój w Polsce”. Dla potwierdzenia kierunku powyższych

założeń oraz dla zbudowania solidnych fundamentów dla kontynuacji działalności Banku, w lipcu 2016 r. został podwyższony kapitał zakładowy Banku Ochrony Środowiska S.A. Wartość emisji akcji wyniosła 400 mln zł, a w jej efekcie kapitał zakładowy Banku wzrósł do 628,7 mln zł, z czego główny akcjonariusz objął akcje o wartości 200 mln zł.

400 mln zł

Tyle wyniosła wartość emisji akcji, a w jej efekcie kapitał zakładowy Banku Ochrony Środowiska S.A. wzrósł do 628,7 mln zł, z czego główny akcjonariusz objął akcje o wartości 200 mln zł.

Ekologia wpisana w DNA BOŚ Banku znajduje odzwierciedlenie w podstawowych liczbach charakteryzujących działalność kredytową Banku. Od początku istnienia do końca 2016 r. Bank udzielił 18,6 mld zł kredytów proekologicznych. Dzięki finansowemu wsparciu BOŚ Banku zrealizowano w tym okresie ponad 59 tys. przedsięwzięć inwestycyjnych, których łączna wartość to ok. 50 mld zł. Zgodnie z Ramową Strategią Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2016-2020, udział kredytów finansujących inwestycje z różnych dziedzin ochrony środowiska w całkowitym saldzie kredytowym Banku systematycznie rośnie, a na koniec 2016 r. osiągnął wartość 34,5%. W strukturze tego zadłużenia znaczącą większość stanowią inwestycje Klientów korporacyjnych, co wynika głównie z charakteru realizowanych przez nich przedsięwzięć prośrodowiskowych, które – co naturalne – wymagają większych nakładów inwestycyjnych niż proekologiczne rozwiązania w budownictwie jednorodzinym.

O sukcesie każdej firmy decydują ludzie, zjednoczeni wokół urzeczywistnienia wspólnej wizji. W przypadku BOŚ Banku, wizję banku autentycznie troszczącego się o środowisko naturalne, działającego w oparciu o społeczną odpowiedzialność biznesu i Banku pierwszego wyboru dla osób ceniących styl życia EKO, urzeczywistnia grupa ponad 1300 pracowników, pracujących nie tylko w Centrali Banku, ale też w 11 Centrach Korporacyjnych, oraz

ponad 60 placówkach detalicznych na terenie kraju. Należy podkreślić, że BOŚ Bank jest jedynym bankiem, w którego strukturze wyodrębniono Departament Ekologii, w którym pracują wyspecjalizowani w obszarze ochrony środowiska eksperci z wykształceniem technicznym. To oni służą swoją wiedzą i wsparciem bezcennym dla Klientów, poszukujących finansowania inwestycji proekologicznych. Liczba Klientów Banku – ponad 250 tys. w Pionie Detalicznym i ok. 6 tys. w Pionie Korporacji i Finansów Publicznych – jest najlepszym dowodem tego, że wysoka jakość rozwiązań finansowych tworzonych przez BOŚ Bank jest niezmiennie doceniana.

Tegoroczna edycja Raportu Ekologicznego poświęcona jest efektywności – rozumianej z jednej strony jako sprawność operacyjna i procesowa oraz wpisana w Ramową Strategię Banku Ochrony Środowiska S.A. – Ekologia czasu, a z drugiej strony jako jeden z głównych obszarów biznesowej aktywności proekologicznej Banku, obejmujący przedsięwzięcia z zakresu efektywnego wykorzystania energii. Chodzi tu zarówno o budynki mieszkalne i usługowe, jak i przemysłowe. Unikalny charakter BOŚ Banku, jedynego na polskim rynku banku z wyraźnie nakreśloną proekologiczną misją, sprawia, że przy ciągłym dążeniu do podnoszenia efektywności zachowujemy zdrową równowagę, starając się urzeczywistnić w praktyce ideę zrównoważonego rozwoju w wielu wymiarach naszej działalności.

18,6 mld zł

to wartość kredytów proekologicznych, których BOŚ Bank udzielił od początku swojego istnienia do końca 2016 roku.

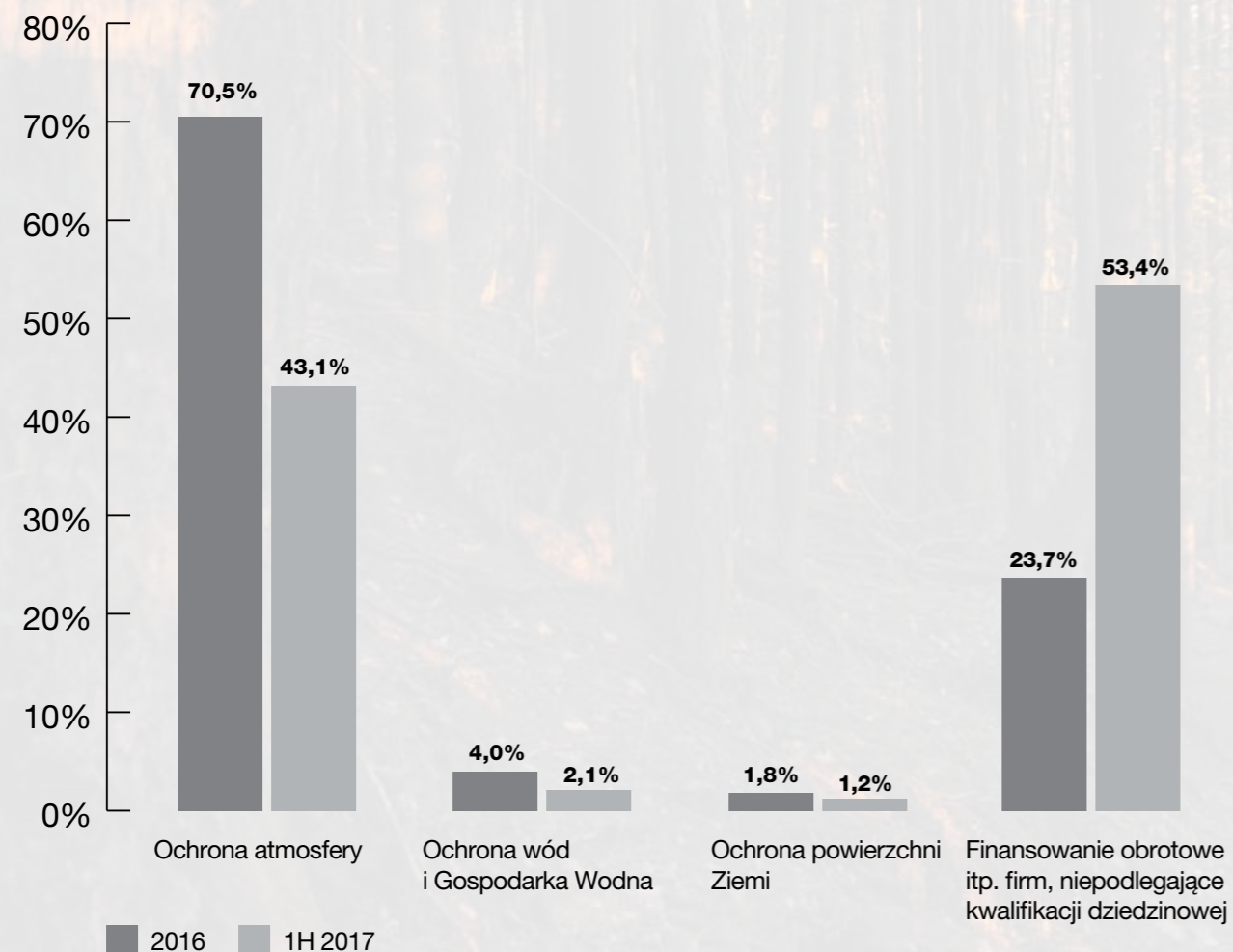
2.2 Udzielone kredyty – struktura zawartych transakcji proekologicznych

W 2016 r. BOŚ Bank zawarł 1 451 nowych transakcji proekologicznych w łącznej kwocie 1 058 mln zł. Kredyty proekologiczne udzielone w 2016 r. skierowane były w zdecydowanej większości do przedsiębiorców (92% udział wartości udzielonych kredytów proekologicznych ogółem).

Finansowanie realizowane było głównie poprzez kredyty komercyjne. Wśród kredytów preferencyjnych dominowały kredyty udzielane w ramach współpracy z Wojewódzkimi

Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zarówno z dopłatami do oprocentowania, jak i z dopłatami do kapitału kredytów bankowych.

W 2016 r. BOŚ Bank finansował głównie projekty z dziedziny ochrony powietrza (ta grupa stanowi 70,5% kwoty zawartych transakcji proekologicznych), a wśród nich przede wszystkim przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej.

1 451

W 2016 r. BOŚ Bank zawarł 1 451 nowych transakcji proekologicznych w łącznej kwocie 1 058 mln zł.

Rodzaj OZE	Kredyty udzielone w 2016 r.	
	Liczba [szt.]	Kwota [tys. zł]
Kolektory słoneczne	21	225
Kotły opalane biomasa	35	3 524
Pompy ciepła	202	6 823
Małe elektrownie wodne	1	3 150
Fotowoltaika	166	8 900
Łącznie	425	22 622

2.3 Inwestycje zakończone i osiągnięte efekty ekologiczne

W 2016 r. zakończono i przekazano do użytkowania ponad 2,5 tys. inwestycji proekologicznych współfinansowanych kredytami udzielonymi przez BOŚ Bank. Łączna wartość kosztorysowa zakończonych zadań to ponad 4 mld zł. Udział kredytów BOŚ Banku w kosztach zrealizowanych inwestycji wyniósł średnio 56%.

Projekty proekologiczne finansowane przez Bank obejmowały trzy dziedziny:

- **ochronę atmosfery**, w tym efektywność energetyczną (tj. budowa i modernizacja kotłowni, odnawialnych źródeł energii, budownictwa zrównoważonego),
- **zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi** (oczyszczalnie ścieków i kanalizacja sanitarna),
- **zagospodarowanie odpadów i ochronę powierzchni ziemi** (instalacje zagospodarowania odpadów, projekty związane z selektywną zbiórką odpadów, unieszkodliwianie wyrobów azbestowych).

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty ekologiczne uzyskane w wyniku zakończenia w 2016 r. projektów inwestycyjnych finansowanych przez BOŚ Bank. Tabela pokazuje jak zrealizowane inwestycje przyczyniają się do

uzyskiwania wymiernych korzyści środowiskowych, które polegają na obniżeniu emisji szkodliwych substancji do atmosfery, zapobieganiu zanieczyszczeniu wód i powierzchni ziemi, oraz na ograniczeniu zużycia energii oraz strat ciepła.

redukcja emisji pyłów [ton/rok]	224 tys.
redukcja emisji dwutlenku siarki [ton/rok]	4 046 tys.
redukcja emisji tlenków azotu [ton/rok]	1 417 tys.
redukcja emisji dwutlenku węgla [ton/rok]	781 027 tys.
zmniejszenie zużycia i strat ciepła [GJ/rok]	47 518 tys.
produkcja energii w OZE [MWh/rok]	847 589 tys.
przepustowość oczyszczalni ścieków [m ³ /d]	7 739 tys.
unieszkodliwienie odpadów [ton/rok]	2 457 tys.

Bank Ochrony Środowiska S.A., zgodnie ze swoją misją, na początku 2017 r. rozpoczął realizację projektu przyznawania wyróżnień „Klony” polskim firmom, które nie tylko stawiają na efektywność prowadzonego biznesu, ale i funkcjonują w harmonii ze środowiskiem naturalnym (liść klonu jest elementem logotypu BOŚ Banku). Działalność tych firm jest prowadzona zgodnie z szeroko pojętymi zasadami zrównoważonego rozwoju.

Bank, w ramach regionalnych uroczystości, przyznaje wyróżnienia w kategoriach: Znaczący efekt ekologiczny oraz Innowacja ekologiczna. Ponadto Bank, wspólnie z Funda-

cją BOŚ, wręcza wyróżnienie specjalne w kategorii: Firma ekologicznie i społecznie zaangażowana.

Nagradzaliśmy firmy m.in. za przedsięwzięcia termomodernizacyjne, z obszaru nowych technologii, wykorzystujące odnawialne źródła energii czy stosujące rozwiązania umożliwiające np. produkcję zdrowej, ekologicznej żywności. W projekcie wspierała nas Fundacja BOŚ, doceniając firmy wykraczające poza standardowe ramy biznesu, a przy tym aktywne społecznie i działające na rzecz lokalnych społeczności. W całej Polsce odbyło się już 11 gal; BOŚ Bank wręczył już ponad 50 wyróżnień.

2.4 Realizacja idei zrównoważonego rozwoju

Bank Ochrony Środowiska S.A., realizując swoją misję – „Polski bank łączący biznes i ekologię z korzyścią dla Klientów”, nie tylko promuje ekologię i wspiera swoich Klientów w realizacji inwestycji chroniących środowisko, ale chcąc dawać przykład dobrych praktyk i postaw proekologicznych, nieustannie poszukuje możliwości wprowadzania nowych rozwiązań, także tych najprostszych, związanych z codziennym funkcjonowaniem organizacji. Od 2011 r. w BOŚ Banku obowiązuje „Polityka środowiskowa”, która obejmuje listę podstawowych zasad i działań mających na celu minimalizowanie wpływu instytucji na środowisko naturalne, m.in. racjonalizację zużycia wody, energii elektrycznej, ciepła i paliw, prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami, zakup materiałów i urządzeń z uwzględnieniem ich walorów środowiskowych oraz popularyzacja wiedzy i promowanie tych idei wśród Klientów Banku, pracowników i partnerów biznesowych.

Minimalizacji niekorzystnego wpływu na środowisko przez działalność Banku, jako instytucji, służy szereg inicjatyw, tj.:

- korzystanie z energii pochodzącej całkowicie ze źródeł odnawialnych – na podstawie umowy zbiorczej zawartej z firmą TAURON S.A.;
- ograniczenie zużycia wody, poprzez instalację perlatorów w kranach i wodooszczędnych spłuczek;

- zarządzanie wydajnością i czasem pracy urządzeń klimatyzacyjnych i grzewczo-wentylacyjnych w celu ich optymalnego dostosowania do liczby użytkowników i czasu ich pracy, dla uzyskania efektu energooszczędności;
- segregację odpadów, a w tym realizację programu zbiorczych pustych tonerów, elektroniki i baterii (wszystkie zużyte materiały eksploatacyjne do urządzeń drukująco-kopiujących są odbierane i poddawane utylizacji);
- racjonalizacja zużycia papieru poprzez: ograniczanie drukowanej dokumentacji przekazywanej Klientom oraz możliwość wnioskowania o produkty detaliczne kredytowe i oszczędnościowe za pośrednictwem kanałów zdalnych (wprowadzanie wizji „bank bez papieru”), wdrożenie systemu raportowania i kontroli drukowania, używanie papieru ekologicznego;
- włączenie we flotę samochodów służbowych dwóch pojazdów o napędzie elektrycznym, służących do poruszania się po Warszawie.

O tym, jak ważna jest dla BOŚ Banku idea zrównoważonego rozwoju świadczy również fakt, że na siedzibę Centrali Banku wybrano budynek, który posiada certyfikat BREEAM z oceną VERY GOOD.

Jednakże o tym, czy firma wdraża ideę zrównoważonego rozwoju w życiu codziennym, świadczy przede wszystkim postawa jej pracowników. Dlatego w Banku trwa obecnie konkurs pn. Ambasador Ekomarki BOŚ, którego celem jest nie tylko podniesienie wiedzy ekologicznej i wzmocnienie długofalowej identyfikacji pracowników z jego misją, ale także budowanie postaw i promowanie działań proekologicznych i prospołecznych. Przeprowadzenie konkursu poprzedzone jest cyklem informacji na tematy związane z ochroną środowiska, które ukazują się w wewnętrznej komunikacji, jak również na portalu Eko Polska, co pozwala na zapoznanie się z taką tematyką szerszemu gronu odbiorców. W konkursie nagradzana jest również działalność pozazawodowa, związana z postawami i działaniami proekologicznymi, promowaniem zdrowego stylu życia, a także aktywność prospołeczna.

Unikatowa kadra inżynierów środowiska angażuje się również w popularyzację wiedzy proekologicznej wśród Klientów Banku uczestnicząc w wydarzeniach związanych z ochroną środowiska. Inną formą kształtowania postaw swoich Klientów, która prowadzona jest w Banku od wielu lat, jest wspieranie ochrony zwierząt. W czerwcu 2016 r. BOŚ Bank wystartował z kampanią pożyczki gotówkowej, której towarzyszył szczytny cel – wsparcie ochrony foki szarej. Za każdą udzieloną EKOpżyczkę Bank przekazał z własnych środków 1 zł na rzecz Fokarium Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego na Helu. To kolejna akcja Banku, w ramach której wspieramy zagrożone gatunki zwierząt.

W 2016 r. Bank Ochrony Środowiska S.A. jako pierwszy bank w Polsce, otworzył się na potrzebę Klientów, którzy nie mogli mogą wejść do niego ze swoim czworonogiem. Obecnie spacer z psem można połączyć z wizytą w oddziale Banku, bez narażania swego pupila na stres towarzyszący czworonogom, które oczekują na powrót swojego właściciela przywiązane do latarni czy stojaka na rowery. Akcja #Psyzdobrywajabank była drugą odsłoną uruchomionej w listopadzie 2016 r. kampanii pomocy czworonogom, w ramach której każdy Klient, który zdecydował się na „Korzystną pożyczkę SCHROnisko oprocentowaną”, mógł wesprzeć jedno z 26 schronisk dla zwierząt, przekazując zakupiony przez Bank worek karmy dla psiaków. W całej akcji Bank przekazał 8260 kg karmy, która trafiła do schronisk w całej Polsce.

Społeczna odpowiedzialność biznesu jest jednym z fundamentów Ramowej Strategii Banku i opiera się między innymi na proekologicznej działalności biznesowej, o której pisaliśmy powyżej, oraz na Fundacji Banku Ochrony Środowiska, która swoimi działaniami charytatywnymi i edukacyjnymi uzupełnia działalność Banku.

Działalność na tym polu została dostrzeżona przez tygodnik „Polityka” i firmę Deloitte, które w 2016 r. przyznały BOŚ Bankowi nagrodę Białego Listka CSR POLITYKI. Bank znalazł się w grupie 38 przedsiębiorstw wyróżnionych tą nagrodą. Białe Listki CSR POLITYKI otrzymują firmy, które deklarują wdrażanie wszystkich najistotniejszych kategorii zarządczych rekomendowanych przez normę ISO 26000 (która systematyzuje wiedzę na temat szeroko rozumianej społecznej odpowiedzialności biznesu) oraz ciągle doskonalą swoje działania na rzecz efektywnego zarządzania wpływem swojej firmy na otoczenie.

2.5 Oferta proekologiczna BOŚ Banku

Bank realizuje swoje zadania poprzez oferowanie produktów proekologicznych, dostosowanych do potrzeb Klientów. Produkty te, to zarówno komercyjne i preferencyjne kredyty inwestycyjne, jak i szereg produktów wspomagających ekologiczną działalność Klientów, takie jak kredyty obrotowe, faktoring, wykup wierzytelności oraz gwarancje bankowe. Oferta kredytów preferencyjnych uzależniona jest od współpracy Banku z instytucjami powołanymi do wspierania działalności proekologicznej w Polsce, takimi jak Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz innymi instytucjami, których programy mają na celu wspomaganie priorytetów polityki ekologicznej. Są to między innymi: Bank Gospodarstwa Krajowego, Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, a także zagraniczne instytucje finansowe – Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Rozwoju Rady Europy, KfW Bankengruppe. Preferencje wynikające ze współpracy z krajowymi donatorami środków na ochronę środowiska – NFOŚiGW i WFOŚiGW, polegają na udzielaniu przez BOŚ S.A. kredytów, które charakteryzują się jedną z form wsparcia:

- niższym oprocentowaniem kredytu, dzięki wnoszeniu dopłaty donatora do odsetek,
- wypłaceniem dotacji przez donatora, w celu przeznaczenia na częściową spłatę kapitału kredytu po zrealizowaniu zadania,
- udzieleniem kredytu ze środków donatora o preferencyjnym oprocentowaniu.

Szczególnymi przykładami takiej oferty są kredyty finansujące termomodernizację budynków w ramach Ustawy o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych i remontowych, która umożliwia uzyskanie stosownych premii, czy też kredyty z dopłatami NFOŚiGW na mikroinstalacje prosumenckie.

Preferencją charakteryzują się także kredyty z linii utworzonych w ramach współpracy z zagranicznymi instytucjami finansowymi. Linie kredytowe skierowane do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz do sektora finansów publicznych przeznaczone są na finansowanie przedsięwzięć mających na celu zwiększenie wartości majątku trwałego, przedsięwzięć związanych z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury oraz ochroną środowiska. Przykładem jest nowo uruchomiona linia realizowana w ramach współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, w której przewi-

dziano komponent Climate Action, wpisany do Planu inwestycyjnego dla Europy (potocznie nazywanego Planem Junckera). Komponent ten obejmuje przede wszystkim przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej, takie jak termomodernizacja budynków mieszkalnych, przemysłowych i użyteczności publicznej, wymiana urządzeń, linii technologicznych, elektrownie fotowoltaiczne, biogazownie, niskoemisyjny transport.

Kredyty komercyjne na realizację zadań proekologicznych także zawierają różnego rodzaju zachęty dla inwestora, czyniąc ofertę bardziej atrakcyjną. Konstrukcja tych produktów umożliwia obniżenie wysokości wymaganego wkładu własnego inwestora, wydłużenie okresu kredytowania lub okresu karencji. Możliwa jest również spłata kredytu z oszczędności uzyskanych w wyniku realizacji inwestycji.

BOŚ Bank to nie tylko wielomilionowe inwestycje przedsiębiorców, ale również finansowanie ekologii na rynku detalicznym. Poza komercyjną ofertą, każdy klient może również skorzystać z atrakcyjnego kredytowania, promującego ekologię na różne sposoby. W 2017 r. wprowadzono kredyt, którego oprocentowanie jest obniżane na podstawie dowodu zakupu ekologicznego produktu, np. elektrycznego samochodu, przydomowej oczyszczalni ścieków i wielu innych.

Od wielu lat Bank jest również zaangażowany w finansowanie i rozwój rynku OZE, dlatego opracowano preferencyjny produkt, specjalnie z myślą o finansowaniu fotowoltaiki. Pozwala on każdemu na zainstalowanie czystego źródła energii we własnym domu. Dużym zainteresowaniem cieszył się program Prosument, który w 2017 r. wraca w drugiej edycji. Program jest szansą dla wielu osób, nie tylko na tani kredyt na inwestycje OZE, ale również na dopłaty z NFOŚiGW.

Jak już to zostało zarysowane, BOŚ Bank wspiera ideę zrównoważonego rozwoju, a w tym zrównoważonego budownictwa, nie tylko poprzez działania wewnętrzne Banku. Dzięki współpracy z Lasami Państwowymi oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej powstaje nowy, pierwszy na rynku, dedykowany kredyt, przystosowany do specyfiki budowy energooszczędnych, drewnianych domów. Dzięki niemu nasi Klienci wybudują ekologiczne, tanie i ciepłe domy dla swoich rodzin.

2.6 Ekologia w biznesie – wybrane przedsięwzięcia finansowane przez BOŚ Bank

Dla wielu przedsiębiorców ochrona środowiska może kojarzyć się z ograniczeniami, są też tacy którym udało się połączyć rozwój biznesu z ekologią.

Ochrona środowiska kojarzona jest z wysokimi kosztami inwestycyjnymi, z surowymi przepisami prawa, karami, kontrolami i biurokracją. Rozumiana jest często jako przymusowa, nieodłączna część biznesu, wymagana krajowymi i unijnymi przepisami prawnymi. Taka ocena jest powierzchowna, ponieważ ochrona środowiska to także innowacyjność, nowoczesne technologie i rozwój. Inwestycje w nowoczesne technologie wiążą się z dużymi obciążeniami finansowymi, jednak inwestorzy takich

przedsięwzięć mogą być wspierani przez szereg instytucji finansowych. Taką instytucją jest również Bank Ochrony Środowiska S.A., oferujący atrakcyjne kredytowanie, zarówno komercyjne, jak również preferencyjne – we współpracy z krajowymi donatorami środków. Znaczenie wysokosprawnych technologii, wspomagających zrównoważony rozwój, stale rośnie. Stawiając na ekologię można zwiększyć jakość i paletę wytwarzanych produktów oraz powiększyć grono ich odbiorców. Realizując inwestycje prośrodowiskowe, można zwiększyć konkurencyjność firmy na rynku, poprzez budowanie zaufania odbiorców, poprawę wizerunku i prestiżu oraz sposobu postrzegania przez społeczeństwo.

Czy zatem ekologia jest szansą, czy przeszkodą dla prowadzenia biznesu?

Doskonałą odpowiedzią na to pytanie są dwie firmy, które realizując proekologiczne inwestycje przy udziale środków Banku Ochrony Środowiska S.A. osiągnęły równocześnie sukces w biznesie.

Dekorglass Działdowo S.A.

Spółka zajmuje się produkcją ozdobnych opakowań szklanych. Używa ich każdy, zachwyca się ich formą i wyglądem, jednak niewielu zdaje sobie sprawę jak trudny i złożony proces jest potrzebny, aby małe dzieło sztuki mogło znaleźć się w ich domach. Produkty tej firmy przybierają różne kolory i faktury. Jednym z procesów stosowanych w zakładzie jest proces matowienia szkła metodą chemiczną. Można go podzielić na cztery etapy: odtłuszczanie kwasem solnym i fluorowodorowym, płukanie wodą zdemineralizowaną, właściwe matowienie w roztworze kwasu solnego i solach matujących oraz końcowe płukanie wodą. Woda służąca do płukania z czasem zawiera coraz większą ilość kwasów i soli, co oznacza konieczność jej wymiany. Użyte związki chemiczne są agresywne i niebezpieczne dla organizmów żywych, dlatego nie mogą być odprowadzone bezpośrednio do kanalizacji i dalej do regionalnej oczyszczalni ścieków, ani tym bardziej bezpośrednio do środowiska. W związku z tym zakład musi posiadać własną oczyszczalnię ścieków

przemysłowych. Jednakże istniejąca, wystuzona instalacja nie spełniała wymaganych norm, jakie zostały określone w stosownym pozwoleniu. Inwestor podjął decyzję o modernizacji oczyszczalni i zakupie urządzeń mających na celu zminimalizowanie wpływu przedsiębiorstwa na środowisko i dostosowanie go do nowych norm. Dzięki inwestycji udaje się odzyskać 30-60% czystej wody ze ścieków przemysłowych, a zanieczyszczenia pochodzące ze związków chemicznych odzyskiwane są w postaci wysuszonego koncentratu amonowo-potasowego, który może być wykorzystany w rolnictwie. Modernizacja pozwoliła na recykling wody oraz stworzenie nowego produktu dla przemysłu rolniczego. Jest to przykład zrównoważonego rozwoju firmy w zgodzie ze środowiskiem naturalnym. Modernizacja, której łączny koszt stanowił przeszło 1,1 mln zł, została zrealizowana ze środków własnych inwestora oraz kredytu BOŚ Banku z dopłatami Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

EcoHydroCarbon Spółka z o.o.

Spółka została zawiązana w 2012 r. w celu realizacji inwestycji polegającej na wdrożeniu innowacyjnej technologii przetwarzania odpadów polimerowych. Głównym motywem utworzenia EcoHydroCarbon była świadomość jej założyciela dotycząca wagi zagadnień związanych z utylizacją odpadów polimerowych. Przewodnią myślą firmy jest ochrona środowiska zarówno po stronie surowca i instalacji jak i samego procesu oraz powstających w jego wyniku substancji.

Firma, od samego początku swojej działalności, stawia na współpracę z jednostkami naukowymi (m.in. Politechniką Łódzką) mając przekonanie, że wiedza, doświadczenie i myśl naukowo-techniczna są kluczem do sukcesu i wyraźnie stymulują wzrost innowacyjnej przedsiębiorczości, a jednocześnie wzrost gospodarczy kraju.

W ramach zrealizowanego projektu, w 2016 r. została wybudowana, w oparciu o własną innowacyjną myśl techniczną, infrastruktura techniczna i technologiczna do przetwarzania odpadów polimerowych, w ciekłe i gazowe związki węglowodorowe do wykorzystania energetycznego. Technologia przetwarzania odpadów bazuje na procesie pirolizy niskotemperaturowej. Realizacja inwestycji i wdrożenie nowej technologii pozwala na prowadzenie procesu odzysku frakcji węglowodorowych z tworzyw polimerowych i tym samym wykorzystanie w procesie produkcji energii.

Technologia termicznej degradacji odpadów polimerowych pozwala na utylizację odpadów polimerowych zarówno komunalnych, jak i przemysłowych. Rozdrobnione odpady są w sposób ciągły dozowane do komór grzewczych instalacji, w których przechodzą kolejno z fazy stałej w płynną, a następnie gazową. Taki układ procesu degradacji zapewnia, że w produktach nie powstają związki tlenowe, co oznacza, że na tym etapie procesu nie ma warunków do spalania. Produktami procesu są: mieszanina węglowodorów ciekłych, gazowych oraz koksik pirolityczny i woda. Węglowodory ciekłe mają wartość energetyczną około 44 MJ/kg, nie zawierają siarki i chloru, są więc bardzo

dobrym surowcem w dalszych procesach petrochemicznych. W kolejnym etapie węglowodory gazowe w całości są przetwarzane w agregacie prądowórczym na energię elektryczną potrzebną w procesie degradacji. W przedmiotowej technologii, energia potrzebna do degradacji odpadów jest przekazywana głównie w postaci promieniowania cieplnego. Tym samym nie występuje potrzeba stosowania pośredniego nośnika energii. Ten sposób przekazywania energii do utylizowanego odpadu, wyróżnia i daje przewagę wdrożonej technologii nad innymi technologiami.

Implementacja powyższych rozwiązań w innych dziedzinach gospodarki daje szansę na stworzenie zamkniętych obiegów technologicznych, eliminujących powstawanie odpadów i zawrót części energii zużytej w procesie produkcji wyrobów do obiegu technologicznego.

Działając w branży utylizacji opakowań wytworzonych z użyciem polimerów, mamy pełną świadomość jak ważne jest chronienie środowiska przy procesie wytworzenia produktów polimerowych, ale także ich niwelacji. Dzięki wsparciu BOŚ Banku, w oparciu o własną myśl techniczną, zaimplementowaliśmy w 2016 r. infrastrukturę techniczną i technologiczną do przetwarzania odpadów polimerowych w ciekłe, a następnie w gazowe związki węglowodorowe nadające się do dalszego wykorzystania jako paliwo. Ta nowoczesna technologia termicznej degradacji odpadów polimerowych może być używana zarówno w przemyśle, jak i przez spółki komunalne. Stwarza ona szansę na wytworzenie tzw. zamkniętych obiegów technologicznych, nie tylko eliminując szkodliwe odpady, co stanowi ewidentną korzyść dla środowiska naturalnego, ale przyczyniając się też do produkcji i zmniejszenia deficytu „czystej” energii w gospodarce.

Marian Sławomir Posiadało
Prezes Zarządu

3. Działalność Fundacji BOŚ

Fundacja Banku Ochrony Środowiska rozpoczęła swoją działalność w 2009 r. Jest pierwszą w naszym kraju fundacją bankową działającą na rzecz ochrony środowiska, promocji ekologii i zrównoważonego rozwoju.

Fundacja promuje i wdraża zasady zrównoważonego rozwoju tak, aby podnoszenie standardów życia nie odbywało się kosztem środowiska naturalnego. Fundacja BOŚ widzi sens działań systematycznych i długofalowych, które przyczyniają się do zmiany społecznej. Dąży do tego, aby świadomi obywatele odpowiedzialnie włączali się w ochronę środowiska we własnych społecznościach.

Fundacja Banku Ochrony Środowiska jest organizacją pozarządową i oddzielną instytucją od BOŚ Banku, który jednak pozostaje jej głównym donatorem. Fundacja realizuje własne programy i projekty, współpracuje z organizacjami pozarządowymi, rozwija wolontariat pracowniczy

angażując się w rozwój i realizację strategii społecznej odpowiedzialności Banku Ochrony Środowiska S.A.

W 2016 r. Fundacja zaangażowana była przede wszystkim w realizację ważnych dla wizerunku Banku projektów proekologicznych: „Postaw na Słońce” – promocja wśród młodzieży i osób dorosłych wykorzystania mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii, „Zielona Ławeczka” – zazielenianie przestrzeni miejskiej, „Brudno Tu” – inwentaryzacja dzikich wysypisk w Polsce, budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Równoległe prowadzono duże projekty prozdrowotne, których celem jest walka z nadwagą i otyłością wśród młodych ludzi. Prowadzono również działania budujące relacje z pracownikami Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. Wzrosła także aktywność Fundacji na portalach społecznościowych. Oto niektóre z programów realizowane przez Fundację:

Projekt „Postaw na Słońce”

Jest to projekt promujący Odnawialne Źródła Energii, a szczególnie fotowoltaikę prowadzony przez Fundację BOŚ od września 2015 r. Wiosną 2016 r. realizowany był drugi i trzeci etap projektu badawczego oraz II etap projektu filmowego. W jego ramach 116 zespołów szkolnych złożonych z uczniów, którzy pracowali pod nadzorem opiekuna, przygotowywało audyty energetyczne szkół i wybranych domów jednorodzinnych oraz filmy promujące mikroinstalacje odnawialnych źródeł. Uczniowie przygotowali 255 mini projektów dla domów jednorodzinnych, wyliczyli dla każdego z nich ilość potrzebnych ogniw fotowoltaicznych oraz oszczędności, które powstaną w wyniku ich wykorzystywania. W indywidualnych spotkaniach z uczniami wzięło udział ponad 500 właścicieli domów. Uczniowie zrealizowali także 40 filmów edukacyjno-promocyjnych. Zespoły koordynowały

również lokalne kampanie informacyjne na temat OZE na terenie społeczności, w których znajdowały się ich szkoły. Zwieńczeniem kampanii były konferencje, na które zaproszono rodziców uczniów, władze samorządowe, a przede wszystkim ekspertów zajmujących się technologiami odnawialnych źródeł energii oraz przedstawicieli BOŚ Banku, którzy opowiadali o możliwościach otrzymania dofinansowania kosztów zakupu i montażu mikroinstalacji. Takich konferencji odbyło się 35 i wzięło w nich udział prawie 3 300 tys. osób. W październiku 2016 r. ruszyła III edycja projektu, do której przystąpiło 336 zespołów konkursowych. Równoległe z działaniami w szkołach prowadzona była kampania informacyjna wspierająca projekt „Postaw na Słońce” przy użyciu narzędzi public relations. Odnotowano ponad 100 publikacji dotyczących projektu, które dotarły do prawie 1 mln osób.

Projekt „Zielona Ławeczka”

Na początku 2016 r. Fundacja BOŚ uruchomiła II edycję ogólnopolskiego projektu ekologicznego skierowanego do mieszkańców otwartych osiedli pn. Zielona Ławeczka (www.zielonalaweczka.pl). Zarejestrowane zespoły sąsiedzkie mogły zgłaszać do niej projekty zagospodarowania ogólnodostępnego skweru i otrzymać granty na sadzonki, nawozy, rośliny i obowiązkową ławkę, służącą odpoczynkowi i integracji sąsiedzkiej. Merytoryczni partnerzy projektu to Katedra Architektury Krajobrazu i Katedra Sztuki Krajobrazu SGGW. Celem projektu jest przemiana zaniedbanych

terenów na osiedlach w zielone zakątki. Pozwoli to ożywić miejsca wokół bloków, stworzyć przestrzeń do odpoczynku i spotkań. Angażując mieszkańców Fundacja chce pokazać jak wiele można zrealizować wspólnymi siłami - wystarczy tylko chęci i dobry pomysł. W II edycji konkursu udział wzięły 64 zespoły sąsiedzkie, na stronie zarejestrowało się ponad 430 bezpośrednich uczestników, a serwis odnotował ponad 28 tys. wejść unikalnych użytkowników. W wyniku prowadzenia kampanii medialnej ukazało się ponad 40 publikacji w radiu, prasie, TV i Internecie.

Projekt „Brudno Tu”

Projekt jest kontynuacją rozpoczętej w 2015 r. oddolnej, ogólnopolskiej akcji mającej na celu likwidację „dzikich wysypisk”. Programowi towarzyszy kampania medialna: portal www.brudnotu.fundacjabos.pl, mapa zgłoszonych dzikich wysypisk, wykorzystanie aplikacji mobilnej, interwencje w samorządach lokalnych. Na temat projektu ukazało się w mediach ponad 80 publikacji. Fundacja zachęca obywa-

teli do identyfikowania, zgłaszania i monitorowania miejsc wymagających posprzątania za pośrednictwem specjalnego serwisu www.brudnotu.fundacjabos.pl. Od momentu uruchomienia projektu zgłoszono ponad 800 lokalizacji, a w samym tylko 2016 r. uprzątnięto ponad 100 nielegalnych wysypisk. Fundacja pozostaje w stałym kontakcie z gminami, na terenie, których znajdują się dzikie wysypiska zgłaszane przez mieszkańców.

Projekt „Dobry kontakt”

Pilotażowy projekt wzmacniający organizacje obywatelskie. Promocja prowadzona była na terenie ok. 600 gmin w całej Polsce. Projekt, realizowany był w okresie od 20 lipca 2015 r. do 30 lipca 2016 r. we współpracy z Akademią

Rozwoju Filantropii. Głównym celem – wspieranie wdrożenia systemu CRM (Customer Relationship Management) w wybranych organizacjach, dzięki czemu będą one mogły efektywniej finansować projekty społeczne i ekologiczne.

Projekt „Zdrowo jem, więcej wiem”

Projekt realizowany przez Fundację BOŚ w trosce o zdrowie młodego pokolenia. Ma charakter ogólnopolskiej międzyszkolnej rywalizacji zespołowej i realizowany jest od wielu lat. Corocznie uruchamiana jest nowa edycja programu.

Projekt „Zdrowo jem, więcej wiem” to:

- bogata oferta edukacyjna dla klas 0-III szkół podstawowych,
- wieloaspektowy, spójny projekt doskonale wpisujący się w podstawy programowe Ministerstwa Edukacji Narodowej,
- rzetelna wiedza naukowa na temat zdrowego odżywiania i roli aktywności fizycznej podana w przystępny i nieszbłonowy sposób – oprócz materiałów przygotowanych na lekcje oferujemy pogłębioną wiedzę, która nieustannie jest uzupełniana, zgromadzoną w portalu www.aktywniepozdrowie.pl w postaci ponad 300 artykułów,
- wiele wartościowych nagród – dla nauczycieli, dzieci oraz szkół – z najcenniejszą, naszym zdaniem, nagrodą „główną” dla wszystkich osób, które zaangażują się w ten projekt, jaką jest możliwość zmiany dotychczasowego stylu życia na zdrowszy i bardziej aktywny ruchowo.

Od września 2015 r. trwa VI edycja projektu „Zdrowo jem, więcej wiem”. W 2016 r. realizowany był etap zimowy i wiosenny. W marcu opracowano nową wersję plakatu z Piramidą Zdrowia (na podstawie najnowszych wytycznych Instytut Żywności i Żywienia), a w kwietniu rozesłano 1,2 tys. plakatów do wszystkich szkolnych zespołów konkursowych z całej Polski. Nagrodzono łącznie 26 zespołów z 26 szkół z całej Polski, ponad 30 nauczycieli, ponad 700 uczniów spośród 18 tys. bezpośrednich uczestników – uczniów i nauczycieli. We wrześniu 2016 r. uruchomiono kolejną VII edycję projektu. Wyłączny honorowy patronat nad nim objęła małżonka Prezydenta RP – Pani Agata Kornhauser-Duda.

Do udziału zgłosiło się:

- ponad 3 100 tys. szkolnych zespołów konkursowych z całej Polski
- ponad 60 000 uczniów szkół podstawowych
- ponad 3 000 nauczycieli

Projekt „Czas na zdrowie”

Fundacja BOŚ uruchomiła nową edycję popularnego w szkołach prozdrowotnego projektu „Czas na zdrowie” (program Aktywnie po Zdrowie). Zespoły uczniowskie ze szkół wszystkich typów (podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne) zdobywały wiedzę nt. zdrowego odżywiania, żywności ekologicznej i regionalnej, a także zorganizowały we współpracy oraz pod nadzorem Fundacji lokalne festyny zdrowia skierowane do całej wspólnoty

lokalnej. Podczas festynów odbyły się: pokazy filmów, degustacja potraw EKO. W festynach wzięło udział łącznie prawie 57 tys. osób.

W październiku 2016 r. odbyło się w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi uroczyste podsumowanie projektu i wręczenie zwycięskim szkołom nagród, ufundowanych przez resort rolnictwa.

Projekt „Sklepiki szkolne – zdrowa reaktywacja”

Jest to otwarty konkurs dla szkół wszystkich typów. Celem tego jest poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży szkolnej oraz zmiana ich nawyków odżywiania. Projekt polega na wyróżnieniu i nagrodzeniu szkół, które prowadzą najlepsze sklepiki szkolne oferujące w swoim asortymencie pełnowartościowe produkty dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.

Fundacja Banku Ochrony Środowiska prowadzi 6 portali tematycznych umożliwiających koordynację prowadzo-

nych projektów edukacyjnych, w tym niezwykle ważny portal www.aktywniepozdrowie.pl. Jego zadaniem jest nie tylko informowanie o działalności Fundacji, ale przede wszystkim pełnienie roli aktualizowanej na bieżąco bazy wiedzy na temat zdrowego stylu życia, właściwego odżywiania i ochrony środowiska. W 2016 r. portal miał ok. 140 tys. użytkowników i ponad 360 tys. odsłon. Na Facebooku działa fanpage „Aktywnie po Zdrowie”. Fundacji udało się osiągnąć miesięczny zasięg około 100 tys. odbiorców.

Wolontariat pracowniczy – wspólne działania Fundacji i pracowników Grupy BOŚ S.A.

W 2016 r. kontynuowano szereg akcji, w których od lat angażują się pracownicy Grupy BOŚ S.A. Były to inicjatywy:

mikrodotacji – w ramach których wsparcie finansowe na realizację uzyskało 11 ciekawych projektów (m.in. terapie zajęciowe dla dzieci niepełnosprawnych, z domów dziecka, imigrantów oraz pomoc zwierzętom w schroniskach i dożywianie dzikich zwierząt),

sadzenia lasu – pracownicy Grupy BOŚ S.A. wraz z rodzinami i przyjaciółmi zasadzili las w Nadleśnictwie Celestynów (zasadzono blisko 3 tys. sosen); spotkanie było również okazją zwiedzenia jednego z największych leśnych ośrodków edukacyjnych w Polsce i odbycia wycieczki malowniczą ścieżką edukacyjną „Goździkowe Bagno”,

Powyzsze przyklady obrazuja, jak wazna role w funkcjonowaniu naszej organizacji odgrywa zrownowazony rozwój – jest on wdrazany nie tylko w samym Banku, ale w całej Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.

edukacji zdrowotnej – wygłoszono wykład, który miał na celu pogłębienie wiedzy o profilaktyce i objawach choroby nowotworowej u dzieci; wykład także był spotkaniem informacyjnym na temat programu wolontariatu pracowniczego w Klinicznym Szpitalu Dziecięcym na ul. Banacha. W spotkaniu wzięło udział ponad 100 pracowników BOŚ Banku.

„Pomagam Cały Rok” – filantropii indywidualnej, w ramach której zebrano pieniądze na stypendia dla zdolnych dzieci z biednych rodzin, a także przygotowanie paczek świątecznych dla kilkudziesięciu bezdomnych osób, objętych opieką Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej.

Streszczenie

- Znakiem naszych czasów jest wszechstronne dążenie do podnoszenia efektywności, co znajduje odzwierciedlenie w wielu wymiarach działalności gospodarczej. Efektywność – rozumiana jako oszczędzanie energii i zasobów środowiska, ale także jako podnoszenie sprawności operacyjnej, przy poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, stanowi jeden z najbardziej istotnych aspektów działalności Banku Ochrony Środowiska S.A. Dążenie do doskonałości poprzez wzrost efektywności przyczynia się do szeregu korzyści finansowych, środowiskowych i społecznych, co wiąże się także z proekologiczną misją BOŚ Banku. Z tych względów to właśnie **efektywność jest tematem przewodnim Raportu Ekologicznego 2016/2017**, w którym z jednej strony przybliżamy europejskie i krajowe ramy działań i cele w zakresie efektywności energetycznej, a z drugiej strony przedstawiamy, w jaki sposób całokształt proekologicznej działalności BOŚ Banku wpisuje się w ten pozytywny trend.
- Potrzebę racjonalizacji wykorzystywania światowych zasobów, głównie energetycznych, zidentyfikowano kilkadziesiąt lat temu. Już w latach osiemdziesiątych XX wieku pojawiło się pojęcie **negawatów** – rozumianych jako zaspokajanie potrzeb energetycznych przez **zwiększanie efektywności zamiast zwiększania produkcji energii**. Obecnie efektywność energetyczna zaczyna pełnić główną rolę wśród wszystkich polityk energetycznych świata, a Unia Europejska aspiruje do bycia globalnym liderem efektywności energetycznej.
- Świadomość korzyści wynikających z efektywności energetycznej i oszczędności energii, zdecydowała o tym, że ich wspieranie jest jednym z fundamentalnych celów Unii Europejskiej w dziedzinie energetyki. Od momentu przyjęcia w 2008 r. „Pakietu 3x20”, **rola efektywności energetycznej jest nieustannie wzmocniana**, czego przejawem jest zaproponowany w ramach tzw. „Pakietu Zimowego” cel zwiększenia efektywności energetycznej o 30% do 2030 r. Działania Wspólnoty w połączeniu z rządową Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju stają się inspiracją i motorem zmian w Polsce.
- **W Polsce z sukcesem udaje się realizować cele w zakresie oszczędnego gospodarowania energią**. Wspieraniu decyzji inwestycyjnych i konsumenckich Polaków w zakresie optymalnego użytkowania energii służą ramy regulacyjne, w tym systemy wsparcia, spośród których najważniejszą rolę odgrywają system białych certyfikatów oraz mechanizm premii termomodernizacyjnych, kompensacyjnych i remontowych.
- Istotnym wydarzeniem w 2016 r. była nowelizacja Ustawy o efektywności energetycznej. Nowelizacją **wprowadzono zmiany** mające znacząco usprawnić obowiązujący system wsparcia efektywności energetycznej (m. in. odejście od procedury przetargów na białe certyfikaty) i **dające wyraźny impuls do realizacji przedsięwzięć efektywnościowych**.
- Sektor budownictwa odpowiada za 9% europejskiego PKB, a budynki są największym użytkownikiem energii końcowej w Europie. Budownictwo, jako jeden z podstawowych działów gospodarki, stanowi obszar, w którym konieczne jest działanie w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju. Budownictwo zrównoważone oznacza uwzględnienie, już na etapie decyzji inwestycyjnej, wymogów dotyczących charakterystyki energetycznej budynku, ale także komfortu użytkowników oraz minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko naturalne. **Dynamicznie rosnąca liczba budynków uzyskujących certyfikaty dla budownictwa zrównoważonego jest dowodem tego, że wśród uczestników rynku nieruchomości wzrasta świadomość korzyści ekologicznych, ekonomicznych i wizerunkowych wynikających z odpowiedzialnego inwestowania**.
- **BOŚ Bank to jedyny na polskim rynku bank wyspecjalizowany w finansowaniu przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska**. Działalność proekologiczna BOŚ Banku stanowi ważny element systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce, dopełniając rolę Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. O ugruntowanej pozycji BOŚ Bank na krajowym rynku finansowania ochrony środowiska świadczy fakt utrzymania w nim ponad 10% udziału, biorąc pod uwagę roczne nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska.
- **W 2016 r. BOŚ Bank zawarł prawie 1 500 transakcji proekologicznych na łączną kwotę przekraczającą miliard złotych**, finansując w większości zadania z dziedziny ochrony powietrza, realizowane przez przedsiębiorców, w tym z zakresu poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Finansowanie realizowane było głównie poprzez kredyty komercyjne.
- **Zrealizowane ze wsparciem Banku inwestycje przyczyniają się do uzyskiwania wymiernych korzyści środowiskowych, które polegają na obniżeniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery i wód, zapobieganiu**

degradacji powierzchni ziemi, oraz na ograniczeniu zużycia energii oraz strat ciepła. W efekcie bankowego finansowania, w samym 2016 r. zakończono ponad 2,5 tys. inwestycji proekologicznych, dzięki którym uzyskano efekty ekologiczne takie jak np. redukcja CO₂ w ilości ponad 780 tys. ton/rok, produkcja czystej „zielonej energii” – ponad 880 tys. MWh/rok, oraz ograniczenie zużycia i strat ciepła – prawie 48 tys. GJ/rok.

- Odpowiedzialność społeczna i troska o zrównoważony rozwój stanowią fundament wszystkich działań BOŚ Banku. Przejawia się to nie tylko we wspieraniu Klientów w realizacji inwestycji w ochronę środowiska, ale także w promowaniu postaw proekologicznych i nieustannym poszukiwaniu nowych rozwiązań związanych z codziennym funkcjonowaniem organizacji. **Podstawą działań „Zielonego Banku” jest Polityka Środowiskowa, która określa zasady i działania mające na celu minimalizację wpływu naszej instytucji na środo-**

wisko naturalne. Przykładowo – zgodnie z Polityką – Bank kupuje energię elektryczną tylko ze źródeł OZE.

- Dopelnieniem działalności proekologicznej Banku w wymiarze społecznym jest aktywność Fundacji BOŚ. **Prowadzi ona działania poprzez projekty rozposzechniające wiedzę o ekologii, zachęcające do prowadzenia zdrowego trybu życia lub dotyczące problemów życia codziennego**, takich jak dzikie wysypiska czy szare, betonowe osiedla. W 2016 r. Fundacja zaangażowana była przede wszystkim w realizację projektów proekologicznych: „Postaw na Słońce” – promocja wśród młodzieży i osób dorosłych wykorzystania mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii, „Zielona Ławeczka” – zazielenianie przestrzeni miejskiej, „Brdno Tu” – inwentaryzacja dzikich wysypisk w Polsce. Równolegle prowadzono duże projekty prozdrowotne, których celem jest walka z nadwagą i otyłością wśród młodych ludzi.

Przypisy

1. A. B. Lovins, Saving Gigabucks with Negawatts, Public Utilities Fortnightly, 1985, www.fortnightly.com
2. Energy efficiency – Invisible fuel, 2015, www.economist.com
3. Energy Efficiency Market Report 2016, IEA Publications, 2016, www.iea.org
4. Komunikat Komisji, Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Komisja Europejska, 2010, www.eur-lex.europa.eu
5. Komunikat Komisji – Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu, Komisja Europejska, 2015, www.eur-lex.europa.eu
6. Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią, Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, 2009, www.eur-lex.europa.eu
7. Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią, Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, 2010, www.eur-lex.europa.eu
8. Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, 2010, www.eur-lex.europa.eu
9. Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE, Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, 2012, www.eur-lex.europa.eu
10. Proposal for a directive of the european parliament and of the council amending Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings, Komisja Europejska, 2016, www.ec.europa.eu
11. Proposal for a Directive of the european parliament and of the council amending Directive 2012/27/EU on energy efficiency, Komisja Europejska, 2016, www.ec.europa.eu
12. Certyfikacja zielonych budynków w liczbach – raport 2017 rok, Alicja Kuczera, 2017, Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego, www.plgbc.org.pl
13. Certyfikacja zielonych budynków w liczbach – raport 2016 rok, Alicja Kuczera, 2016, Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego, www.plgbc.org.pl

Bank Ochrony Środowiska S.A.
ul. Żelazna 32
00-832 Warszawa

www.bosbank.pl
facebook.com/bosbankpl
twitter.com/BOS_Bank

Infolinia: 801 355 455
+48 22 543 34 34
Koszt zgodny z taryfą operatora.
Infolinia dostępna w dni powszedni
w godz. 7:45-21:00 i w soboty
w godz. 10.00-18.00

 **SERWIS
INFORMACYJNY**
www.bosbank.pl/ekopolska